

2025/1219

19.6.2025

Tłumaczenie**Konwencja Narodów Zjednoczonych dotycząca przejrzystości w umownych postępowaniach arbitrażowych między inwestorem a państwem****Preambuła**

STRONY NINIEJSZEJ KONWENCJI,

UZNAJĄC wartość arbitrażu jako metody rozstrzygania sporów, które mogą wyniknąć w kontekście stosunków międzynarodowych oraz szerokie i zróżnicowane stosowanie arbitrażu w celu rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem,

UZNAJĄC RÓWNIEŻ potrzebę określenia przepisów dotyczących przejrzystości w zakresie rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem w celu uwzględnienia kwestii interesu publicznego w przypadkach takiego arbitrażu,

UWAŻAJĄC, że zasady dotyczące przejrzystości w umownych postępowaniach arbitrażowych między inwestorem a państwem przyjęte przez Komisję Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego w dniu 11 lipca 2013 r. (zwane dalej „zasadami przejrzystości UNCITRAL”), które weszły w życie w dniu 1 kwietnia 2014 r., mogłyby znacząco przyczynić się do ustanowienia zharmonizowanych ram prawnych dla rzetelnego i skutecznego rozstrzygania międzynarodowych sporów inwestycyjnych,

ODNOTOWUJĄC ogromną liczbę umów przewidujących ochronę inwestycji lub inwestorów, które już weszły w życie, oraz praktyczne znaczenie propagowania stosowania zasad przejrzystości UNCITRAL do postępowań arbitrażowych prowadzonych na podstawie tych już zawartych umów inwestycyjnych,

MAJĄC NA UWADZE RÓWNIEŻ art. 1 ust. 2 i 9 zasad przejrzystości UNCITRAL,

POSTANAWIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1**Zakres stosowania**

1. Niniejszą konwencję stosuje się do arbitrażu między inwestorem a państwem lub regionalną organizacją integracji gospodarczej prowadzonego na podstawie umowy inwestycyjnej zawartej przed dniem 1 kwietnia 2014 r. („arbitraż między inwestorem a państwem”).
2. Termin „umowa inwestycyjna” oznacza każdą dwustronną lub wielostronną umowę, w tym każdą umowę zazwyczaj określaną jako umowę o wolnym handlu, umowę o integracji gospodarczej, umowę ramową lub umowę o współpracy w sprawie handlu i inwestycji, lub dwustronną umowę inwestycyjną, która zawiera postanowienia dotyczące ochrony inwestycji lub inwestorów i prawo inwestora do odwołania się do arbitrażu przeciwko umawiającym się stronom tej umowy inwestycyjnej.

Artykuł 2**Stosowanie zasad przejrzystości UNCITRAL*****Dwustronne lub wielostronne stosowanie***

1. Zasady przejrzystości UNCITRAL mają zastosowanie do każdego arbitrażu między inwestorem a państwem, niezależnie od tego czy został on wszczęty na podstawie regulaminu arbitrażowego UNCITRAL, w którym pozwanym jest strona, która nie dokonała odpowiedniego zastrzeżenia na podstawie art. 3 ust. 1 lit. a) lub b), a skarżący pochodzi z państwa, które jest stroną, która nie dokonała odpowiedniego zastrzeżenia na podstawie art. 3 ust. 1 lit. a).

Jednostronna propozycja stosowania

2. W przypadku gdy zasady przejrzystości UNCITRAL nie mają zastosowania na podstawie ust. 1, zasady przejrzystości UNCITRAL mają zastosowanie do arbitrażu między inwestorem a państwem, niezależnie od tego, czy został on wszczęty na podstawie regulaminu arbitrażowego UNCITRAL, w którym pozwanym jest strona, która nie dokonała zastrzeżenia dotyczącego stosowania tego arbitrażu między inwestorem a państwem zgodnie z art. 3 ust. 1, a skarżący godzi się na stosowanie zasad przejrzystości UNCITRAL.

Mająca zastosowanie wersja zasad przejrzystości UNCITRAL

3. W przypadku gdy zasady przejrzystości UNCITRAL mają zastosowanie na podstawie ust. 1 lub 2, zastosowanie ma najnowsza wersja tych zasad, w odniesieniu do których pozwany nie złożył zastrzeżenia na podstawie art. 3 ust. 2.

Artykuł 1 ust. 7 zasad przejrzystości UNCITRAL

4. Ostatnie zdanie art. 1 ust. 7 zasad przejrzystości UNCITRAL nie ma zastosowania do arbitrażu między inwestorem a państwem na podstawie ust. 1.

Klauzula największego uprzywilejowania w umowie inwestycyjnej

5. Strony niniejszej konwencji zgadzają się co do tego, że skarżący nie może powoływać się na klauzulę największego uprzywilejowania w dążeniu do stosowania, lub uniknięcia stosowania, zasad przejrzystości UNCITRAL na podstawie niniejszej konwencji.

*Artykuł 3***Zastrzeżenia**

1. Strona może oświadczyć, że:
 - a) nie będzie stosować niniejszej konwencji do arbitrażu między inwestorem a państwem w przypadku konkretnej umowy inwestycyjnej, określonej za pomocą tytułu i nazw jej umawiających się stron;
 - b) art. 2 ust. 1 i 2 nie mają zastosowania do arbitrażu między inwestorem a państwem prowadzonego z zastosowaniem określonego zestawu zasad lub procedur arbitrażowych, innych niż zasady arbitrażowe UNCITRAL, w którym występuje ona jako strona pozwana;
 - c) art. 2 ust. 2 nie ma zastosowania do arbitrażu między inwestorem a państwem, w którym występuje ona jako strona pozwana.
2. W przypadku zmian zasad przejrzystości UNCITRAL strona może, w ciągu sześciu miesięcy od przyjęcia takiej zmiany, oświadczyć, że nie będzie stosować tej zmienionej wersji zasad.
3. Strony mogą dokonywać wielu zastrzeżeń w ramach jednego instrumentu. W takim instrumencie każde oświadczenie dokonane:
 - a) w odniesieniu do określonej umowy inwestycyjnej na podstawie ust. 1 lit. a);
 - b) w odniesieniu do określonego zestawu zasad lub procedur arbitrażowych na podstawie ust. 1 lit. b);
 - c) na podstawie ust. 1 lit. c); lub
 - d) na podstawie ust. 2;stanowi oddzielne zastrzeżenie, które można osobno wycofać zgodnie z art. 4 ust. 6.
4. Nie można dokonywać zastrzeżeń innych niż wyraźnie dozwolone w niniejszym artykule.

*Artykuł 4***Formułowanie zastrzeżeń**

1. Strony mogą dokonywać zastrzeżeń w każdej chwili, za wyjątkiem zastrzeżenia przewidzianego w art. 3 ust. 2.
2. Zastrzeżenia dokonane w momencie podpisywania wymagają potwierdzenia w momencie ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia. Takie zastrzeżenia stają się skuteczne z chwilą wejścia w życie niniejszej konwencji w odniesieniu do zainteresowanej strony.
3. Zastrzeżenia dokonane w czasie ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia niniejszej konwencji lub przystąpienia do niej stają się skuteczne z chwilą wejścia w życie niniejszej konwencji w odniesieniu do zainteresowanej strony.
4. Z wyjątkiem zastrzeżenia dokonanego przez jedną ze stron na podstawie art. 3 ust. 2, które staje się skuteczne natychmiast po złożeniu, zastrzeżenie złożone po wejściu w życie konwencji w odniesieniu do tej strony wchodzi w życie dwanaście miesięcy po dniu jego złożenia.
5. Zastrzeżenia i ich potwierdzenia składa się u depozytariusza.
6. Każda ze stron, która dokonuje zastrzeżenia na podstawie niniejszej konwencji, może je wycofać w dowolnym czasie. Takie wycofanie składane jest depozytariuszowi i staje się skuteczne w chwili jego złożenia.

*Artykuł 5***Zastosowanie do arbitrażu między inwestorem a państwem**

Niniejszą konwencję oraz wszelkie zastrzeżenia, lub wycofania zastrzeżeń, stosuje się jedynie do arbitrażu między inwestorem a państwem, który rozpoczął się po dniu, w którym konwencja, zastrzeżenie lub wycofanie weszły w życie lub stały się skuteczne w odniesieniu do każdej z zainteresowanych stron.

*Artykuł 6***Depozytariusz**

Niniejszym wyznacza się Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych jako depozytariusza niniejszej konwencji.

Artykuł 7

Podpisanie, ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie, przystąpienie

1. Niniejsza konwencja zostaje otwarta do podpisu w dniu 17 marca 2015 r. w Port Louis na Mauritiusie, a następnie w siedzibie głównej ONZ w Nowym Jorku, przez każde a) państwo; lub b) regionalną organizację integracji gospodarczej utworzoną przez państwa i która jest umawiającą się stroną umowy inwestycyjnej.
2. Niniejsza konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez jej sygnatariuszy.
3. Niniejsza konwencja jest otwarta do przystąpienia dla wszystkich państw lub regionalnych organizacji integracji gospodarczej, o których mowa w ust. 1, które nie są sygnatariuszami, począwszy od dnia, od którego jest ona otwarta do podpisu.
4. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do konwencji składane są u depozytariusza.

Artykuł 8

Uczestnictwo regionalnych organizacji integracji gospodarczej

1. Składając dokument ratyfikacyjny, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do konwencji regionalna organizacja integracji gospodarczej informuje depozytariusza o konkretnych umowach inwestycyjnych, których jest umawiającą się stroną, podając ich tytuły i nazwy umawiających się stron tych umów inwestycyjnych.
2. W przypadku gdy liczba umawiających się stron ma znaczenie w odniesieniu do niniejszej konwencji, regionalna organizacja integracji gospodarczej nie jest liczona jako strona dodatkowo do jej państw członkowskich, które są stronami.

Artykuł 9

Wejście w życie

1. Niniejsza konwencja wchodzi w życie sześć miesięcy po dniu złożenia depozytariuszowi trzeciego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.
2. W przypadku gdy państwo lub regionalna organizacja integracji gospodarczej ratyfikuje, przyjmuje, zatwierdza konwencję lub do niej przystępuje po złożeniu trzeciego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, niniejsza konwencja wchodzi w życie w odniesieniu do tego państwa lub regionalnej organizacji integracji gospodarczej sześć miesięcy po dniu złożenia depozytariuszowi dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

Artykuł 10

Zmiana postanowień

1. Każda ze stron może zaproponować zmianę do niniejszej konwencji przedkładając ją Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych. Sekretarz Generalny przekazuje każdą zaproponowaną zmianę stronom niniejszej konwencji, z wezwaniem do powiadomienia go, czy opowiadają się one za zwołaniem konferencji stron w celu rozważenia propozycji i głosowania w jej sprawie. Jeżeli w ciągu czterech miesięcy od dnia takiego przekazania przynajmniej jedna trzecia stron opowie się za zwołaniem konferencji, Sekretarz Generalny zwołuje ją pod auspicjami Organizacji Narodów Zjednoczonych.
2. Konferencja stron dokłada wszelkich starań, aby osiągnąć porozumienie w sprawie każdej zmiany. Jeżeli wszelkie wysiłki na rzecz osiągnięcia porozumienia nie przyniosą wyników, w ostateczności zmianę przyjmuje się większością dwóch trzecich głosów stron obecnych i głosujących na posiedzeniu.
3. Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych przedkłada przyjętą zmianę wszystkim stronom do ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia.
4. Przyjęta zmiana wchodzi w życie sześć miesięcy po dniu złożenia trzeciego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia. Jeżeli zmiana wejdzie w życie, jest ona wiążąca dla stron, które wyraziły zgodę na związanie się nią.
5. W przypadku gdy państwo lub regionalna organizacja integracji gospodarczej ratyfikuje, przyjmuje lub zatwierdza zmianę, która już weszła w życie, zmiana wchodzi w życie w odniesieniu do tego państwa lub regionalnej organizacji integracji gospodarczej sześć miesięcy po dniu złożenia depozytariuszowi jego lub jej dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia.
6. Każde państwo lub regionalna organizacja integracji gospodarczej, które stają się stroną konwencji po wejściu w życie zmiany, uważane są za stronę konwencji ze zmianami.

*Artykuł 11***Wypowiedzenie niniejszej konwencji**

1. Strona może wypowiedzieć niniejszą konwencję w dowolnym czasie w drodze oficjalnego powiadomienia skierowanego do depozytariusza. Wypowiedzenie staje się skuteczne dwanaście miesięcy po otrzymaniu powiadomienia przez depozytariusza.
2. Niniejsza konwencja nadal ma zastosowanie do arbitrażu między inwestorem a państwem, który rozpoczął się zanim wypowiedzenie stało się skuteczne.

SPORZĄDZONO w pojedynczym oryginale, którego teksty w językach angielskim, arabskim, chińskim, francuskim, hiszpańskim i rosyjskim są na równi autentyczne.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani pełnomocnicy, należycie upoważnieni w tym celu przez swoje rządy, podpisali niniejszą konwencję.
